

Weidse Waarden Nieuws

Campereilander kaas te koop vanaf 12 mei

De koeienmelk die de veehouders Roelof Steenbeek en Jan Willem Schutte produceren, wordt verwerkt tot Campereiland kaas. Het eerste tastbare resultaat vanuit het project Weidse Waarden om herkenbare streekzuivel te produceren.

De ontwikkeling en afzet van de eerste Campereilander kaas is vooralsnog een proefproject met medewerking van FrieslandCampina. Het grootste zuivelconcern van Nederland heeft veel belangstelling voor de vermarkting van regionale zuivelproducten en volgt het Kampereilandproject op de voet. Roelof Steenbeek melkt 65 koeien en Jan Willem Schutte 140 koeien, beiden boeren ze op het Kampereiland. Ze kregen een ontheffing van FrieslandCampina om met hun melk Campereilander kaas te produceren. In totaal leveren ze jaarlijks 1,5 miljoen kg melk, een regionale zuivelverwerker maakt van deze melk Campereilander kaas. „Ons doel is om met de productie van een streekgebonden en herkenbaar zuivelproduct een meerprijs voor de melk te realiseren”, legt Schutte uit. „Als de afzet van de Campereiland kaas voor spoedig loopt, hopen we 3 tot 4 cent per liter melk extra te realiseren.” Volgens Steenbeek is dat ook nodig, omdat de pachters op het Kampereiland minder kunnen profiteren van schaalvoordelen, zeker na afschaffing van de melkquotering in 2015. „De schaalvergroting op het Kampereiland gaat door de pachtsituatie nu eenmaal minder snel dan gemiddeld in Nederland, waardoor we qua concurrentie

in het nadeel zijn”, zegt Steenbeek. „Ook hebben we hogere bewerkingskosten door een minder optimale kavelstructuur.”

Campereilander kaas

De begeleiding van het initiatief voor streekzuivel is vanuit het project Weidse Waarden financieel ondersteund. „Via het netwerk van de Stadserven is het gelukt om een geschikte kaasmaker te vinden en om de kaasafzet te organiseren. Zonder begeleiding was dat nooit gelukt”, zegt Steenbeek. „Wij hebben simpelweg de contacten niet.” Qua kaasmaak verwachten de veehouders onderscheidend te zijn, omdat de melk alleen wordt gepasteuriseerd. „Het is pure melk rechtstreeks bij onze bedrijven vandaan en afkomstig van koeien waarvoor weidegang verplicht is. Dat stimuleert ook het behoud van het weideland op het Kampereiland”, vertelt Schutte. Veel weidegang en de mineralensamenstelling van de kleigrond op het Kampereiland beïnvloeden de smaak ook positief. Vanaf 12 mei is Campereilander kaas te koop bij enkele supermarkten in de gemeenten Kampen, Zwolle en Zwartewaterland. Steenbeek en Schutte werken met zeven andere ondernemers in de IJsseldelta samen in de

De melkveehouders Roelof Steenbeek (links) en Jan Willem Schutte zijn de eersten die koeienmelk leveren voor de productie van Campereilander kaas.

Stichting Streekmerk (H)eerlijk IJsseldelta om een breed scala aan duurzaam geproduceerde landbouwproducten uit de IJsseldelta te verkopen. Naast Campereilander kaas liggen vanaf 12 mei ook de eerste tomaten, komkommers en aardbeien met het IJsseldelta-logo in het winkelschap. „We willen eerst zien hoe de afzet van Campereilander kaas loopt. Als dat goed gaat, kunnen meer melkveehouders op het Kampereiland melk gaan leveren voor de productie van deze kaas”, vertelt Schutte, die het denkbaar acht dat er op termijn bijvoorbeeld ook Mastenbroekerkaas wordt verkocht onder de vlag van het streekmerk (H)eerlijk IJsseldelta.

Op zaterdag 12 mei kunnen consumenten op de IJsseldeltadag voor het eerst Campereilander kaas komen proeven op de streekmarkt gehouden op Kamperzeedijk-Oost.

De kazen krijgen een herkenbaar logo van vrij lopende koeien op het Kampereiland. Via internet kunnen consumenten straks zien welke melkveebedrijven de melk leveren voor de kazen. De kazen krijgen met het nautische vlaggenalfabet een speciale code mee, niet in de roodblauwe maar in een agrarische en dus groene uitvoering.

Marten Knol wil graag groene energie leveren

Microvergisting biedt kansen op boerenerf

„Drijfmest vergisten en omzetten naar groene energie spreekt mij erg aan”, zegt melkveehouder Marten Knol in Kampen. Hij oriënteert zich op de aanschaf van een minivergister en de bouw van een nieuwe ligboxenstal met een emissiearme vloer.

Een microvergister, ook wel minivergister genoemd, kan mest vergisten zonder gebruik van co-producten. „Energie halen alleen uit mest vind ik duurzamer dan maïs verbouwen of kopen voor vergisting”, meent melkveehouder Marten Knol, die in maatschap met zijn buurman 180 melkkoeien houdt. „Koeienmest hebben we genoeg. Microvergisting maakt er een hoogwaardiger meststof van en voor ons zijn extra inkomsten mogelijk door energiewinning voor ons eigen bedrijf en door groengas te leveren aan derden.” Mestvergisting verlaagt ook de uitstoot van kooldioxide, methaan en

ammoniak. Als de eindproducten worden aangemerkt als kunstmestvervangers sluiten we daarmee mineralenkringlopen.

Nog experimenteel

Mestvergisting op het erf biedt zeker kansen, maar Knol wil eerst de ervaringen met minivergisters in de praktijk afwachten. „Het is allemaal nog flink experimenteren”, ziet Knol. Er is nog geen enkele vergister op boerderijschaal in Nederland die groengas levert aan het gasnet. Daarvoor moet het regionale aardgasnetwerk het hele jaar door genoeg gas afnemen, anders is een investering in een aansluiting van de mestvergister op het regionale gasnet niet rendabel. Knol houdt de ontwikkelingen van twee Nederlandse systemen goed in de gaten: Microferm en Agrimodem. De Microferm is een kleinschalige mestvergister, ontwikkeld door HoST in Enschede. Sinds april 2010 draait de eerste vergister op dagvers aangevoerde mest bij kalverhouder Philip

Kleizen in Langeveen, die het biogas omzet in stroom voor het eigen bedrijf. Met de warmte die vrijkomt, verwarmt hij de woning en de stallen met 600 rosékalveren. De niet benodigde elektriciteit kan als groene stroom aan het elektriciteitsnet worden geleverd. Agrimodem is ontwikkeld door Green Energy Technologies (GET) in samenwerking met Lely. Het systeem raffineert de mest meteen na vergisting, waarbij biogas tot aardgaskwaliteit wordt opgewerkt. Het prototype wordt op het bedrijf van Wilco Hilhorst, melkveehouder in Noord Sleen, nog uitvoerig getest en doorontwikkeld om tot een optimaal werkende installatie te komen.

Financiële haalbaarheid

De Microferm kost circa € 330.000,-. De aanschafkosten van het Agrimodem zijn nog onbekend. Volgens GET moet de terugverdientijd van het systeem, afhankelijk van de bedrijfssituatie, tussen 3 tot 7 jaar uitkomen. „Het gaat om behoorlijke investeringen en innovaties met risico's. Dus we gaan niet over één nacht ijs”, zegt Knol, die te spreken is over de ondersteuning vanuit het project Weidse Waarden. „Bijvoorbeeld of een goedkopere Amerikaanse minivergister ook een optie voor ons is. Daarnaast bewaakt de Stadserven het traject van vergunningverlening, zoals bouwblokvergroting en aanpassing van de milieuvergunning. Een minivergister moet rendabel draaien. Een opstartsubsidie helpt ons wel om risicovolle vernieuwingen daadwerkelijk op te pakken.” De financiële haalbaarheid van microvergisters hangt van veel factoren af. Tot dusver blijkt het zonder subsidie onmogelijk om deze investering rendabel te maken. Meer informatie over microvergisting is te vinden op de site van het netwerk Microvergisters in de praktijk, www.microvergisters.nl.

Mestvergisting op het boerenerf biedt volgens melkveehouder Marten Knol zeker kansen. „Op die manier produceren we duurzaam en de productie van groen gas kan ons extra inkomsten opleveren”, zegt Knol.

Familie Kanis ontwikkelt opvang voor zorgkinderen

‘Onze zorgtak is de keukentafel ontgroeid’

Antoon en Karin Kanis verbreden hun melkveebedrijf met jeugdzorg. De verbouwing van een schuur tot een professionele ontmoetingsruimte is in volle gang. „De financiële bijdrage vanuit het project Weidse Waarden is met recht een stimulans voor versterking van onze onderneming”, vindt Antoon Kanis.

De familie Kanis is al vier jaar met veel plezier actief in de jeugdzorg. Ze vangen op woensdagmiddag en zaterdag enkele kinderen op. „Deze kinderen hebben een persoonsgebonden budget of worden door Trias Jeugdhulp naar ons doorverwezen”, vertelt Antoon, die samen met zijn vrouw Karin in Kampen een bedrijf heeft met 50 melkkoeien op 30 hectare pachtgrond en een zorgtak. Karin deed de opleiding Kinder- en Jeugdverzorging en wil liever thuis werken dan buitenshuis. „Omdat ons bedrijf dicht tegen een Natura2000-gebied aan ligt, ligt uitbreiding met ons melkvee niet direct voor de hand. Een meer professionele aanpak van onze zorgtak vinden wij daarom een logische stap in onze bedrijfsontwikkeling”, aldus Antoon. Antoon en Karin zien dat jongeren - in de leeftijd van 4 tot 16 jaar - genieten van de rust, ruimte en het gezinsleven op de boerderij. „We doen niks bijzonders, de kinderen lopen gewoon mee op de boerderij. De structuur van het boerenleven en het contact met dieren werken positief op de kinderen”, aldus Karin. Naast koeien melken, vindt het echtpaar het contact met burgers op hun boerenerf belangrijk. „We maken ze graag bekend met de landbouw en het werken op een melkveebedrijf.”

„We zijn blij met de financiële ondersteuning vanuit het project Weidse Waarden. Daarmee hebben we een professioneel ingerichte ruimte voor jeugdzorg op ons melkveebedrijf gerealiseerd”, zeggen Antoon en Karin.

Positief over gemeente

Over de medewerking van de gemeente Kampen is de familie Kanis positief. „De wijziging van het bestemmingsplan moet officieel nog worden doorgevoerd, maar daar verwachten we geen problemen mee. De bouwtekening van een architect is al goedgekeurd”, vertelt Antoon. Vanuit het project Weidse Waarden is subsidie toegekend. „Ons initiatief sluit goed aan op de doelen van het project en wij zijn blij met

de financiële toezegging”, zeggen Antoon en Karin, die in 2005 het melkveebedrijf overnamen van de ouders van Antoon. De melkveehouderij blijft de hoofdtek van het bedrijf, extra inkomen uit de zorgopvang versterkt het totale bedrijf. De aannemer is al aan de slag om de verbouwing te realiseren. „Het streven is om in mei 2012 klaar te zijn. Dan kunnen we van de keukentafel verhuizen naar de ontmoetingsruimte, zodat we meer kinderen goede zorg kunnen bieden”, besluit Karin.

Praktijkteams streven naar projecten die het gebied versterken

Vanuit het project Weidse Waarden is het initiatief genomen voor het opzetten en begeleiden van praktijkteams. Op basis van ideeën van pachters zelf, werken zij deze uit tot individuele of groepsprojecten die het gebied versterken. Het team Duurzame Energie onderzoekt kansen voor nieuwe vormen van biogas en mestraffinage op boerderijschaal en het gezamenlijk opwekken en verkopen van zonne-energie. Het team Duurzame

Bedrijfsontwikkeling is bezig met verduurzaming van de melkveehouderij. Onder andere met het Pure Graze-systeem gericht op maximale weidegang en een lage kostprijs en met flexibele bedrijfsvergroting met een voer- en mestcentrum. Het team Verbrede en Verdiepte Landbouw, onderzoekt kansen voor versterking van recreatieve mogelijkheden door samenwerking. Een optie is boerderijeducatie combineren met een netwerk doe-activiteiten in één route.

Ook de zorgvraag- en het zorgaanbod worden in kaart gebracht om tot een gezamenlijk en passend zorgaanbod te komen. Team Bodem en Water bekijkt de kansen voor zuivering en hergebruik van water op het bedrijf, flexibel waterpeil, drainage, precisiebemesting en bewerking en betere benutting van mineralen via kringlopen. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met het team Duurzame Bedrijfsontwikkeling.

Zonnepanelen op melkveestallen

Vijftien melkveehouders op het Kampereiland laten 100 vierkante meter zonnepanelen op het dak van hun melkveestal installeren. Hiermee komt opwekking van duurzame energie op het Kampereiland van de grond.

Vijftien melkveehouders op het Kampereiland wekken duurzame energie op door het monteren van zonnepanelen op hun melkveestallen.

Op initiatief van het project Weidse Waarden en onder praktische begeleiding van Marcel van der Vegt van Stimuland, gaan vijftien melkveehouders zonne-energie realiseren op het eigen bedrijf. De provincie Overijssel heeft hiervoor 9.500 euro subsidie per melkveebedrijf toegekend vanuit de regeling duurzame energieopwekking en energiebesparing.

„De financiële bijdrage is voor mij aanleiding om met duurzame energie te beginnen. De panelen gaan ongeveer 1/3 van de elektriciteitsbehoefte van ons bedrijf dekken”, zegt Harry Bruins, melkveehouder in Kampen. De zonnepanelen worden voor een aantrekkelijke prijs aangeschaft door deze gezamenlijk in te kopen bij één leverancier. „Wij kunnen onze zonnepanelen in 6 tot 7 jaar tijd terug verdienen, terwijl ze ongeveer

20 jaar mee gaan. Dus op langere termijn levert het geld op”, zegt Bruins.

De Rabobank ondersteunt dit initiatief ook door de veehouders, die investeren in de zonnepanelen, financieel tegemoet te komen. „Wij dragen als bank graag bij aan schone productiemethoden en duurzame energie en vinden dit een prachtig initiatief om ons duurzaamheidsbeleid in de praktijk handen en voeten geven”, aldus Peter de Vries van Rabobank Noordoostpolder-Urk in Emmeloord. Het monteren van de zonnepanelen gebeurt naar verwachting voor 1 augustus 2012. Bruins wil zijn melkveebedrijf verder verduurzamen door omschakeling naar een biologische werkwijze en verbreding met zorg. „Het is belangrijk dat de gemeente Kampen initiatieven, die economisch en milieukundig perspectief bieden voor het

Ruim een derde pachters actief in project

„Er is wel eens wat kritiek op ons project en dat mag, daar kunnen we van leren. Toch is ruim een derde van de pachters op het Kampereiland actief betrokken bij onze activiteiten of krijgt ondersteuning vanuit het project”, zegt projectleider Sander Simonse. De eerste twaalf pilotdeelnemers werken verder aan de uitwerking van hun plannen. Vanuit het stimuleringsmodel komen daar steeds nieuwe initiatieven bij. Ook de praktijkteams ontwikkelen nieuwe ideeën.

„Soms horen we dat het project zich te weinig richt op landbouwkundige thema's, maar wij bepalen niet de agenda. Het staat elke pachter vrij om zelf met initiatieven in die richting bij ons aan te kloppen, heel graag zelfs. Deelname aan het project is uiteraard geen verplichting, het moet passen bij de actuele bedrijfsontwikkeling.” Pachters, die willen investeren in een duurzame bedrijfsontwikkeling, kunnen gebruik maken van de ondersteuning vanuit het project. Waar zinvol en wenselijk is ook een financiële bijdrage op bijvoorbeeld haalbaarheidsonderzoek, advisering en een ondernemingsplan mogelijk. „Het project loopt nog enkele jaren door, wat voor sommige ondernemers later ook nog kansen biedt op ondersteuning. Als verpachter zijn we erg blij met het ondernemerschap in dit gebied en dat we pachters hierin kunnen ondersteunen.”

gebied, ondersteunt. Als dit te veel wordt gefrustreerd door een te star beleid op ruimtelijke ordening, komt er niets van de grond.”

Weidse Waarden Nieuws is een uitgave van de Stadserven. Deze nieuwsbrief is bedoeld voor alle pachters en overige contracthouders op het Kampereiland e.o. en voor alle betrokkenen bij het project Weidse Waarden. Wij willen u hiermee informeren over de resultaten en activiteiten van ons project. Meer achtergrondinformatie hierover is te vinden op onze website, www.destadserven.nl. Overname van artikelen is mogelijk met bronvermelding.

Voor meer informatie

Voor meer informatie kunt u terecht bij Sander Simonse, projectleider Weidse Waarden:

De Stadserven, Postbus 511, 8260 AM Kampen
Telefoon (038) 338 88 68
e-mail: a.j.simonse@destadserven.nl
internet: www.destadserven.nl

